

הגנה על אזרחים

02 – 15 במרס 2011

התפתחויות אחרונות מיום שלישי ה-15 במרס:

- ה-16 במרס: שני אנשי פלג פלסטיני חמוש נהרגו ושניים נוספים נפצעו כשמתווסף קרב ישראלי ירה שני טילים על אתר צבאי של חמאס באזור שמדרום לעיר עזה.
- ה-17 במרס: מטוסי חיל האוויר הישראלי פיזרו עלונים מעל צפון ומרכז רצועת עזה, בהם הזהירו פלסטינים שלא לשהות בשטחים הנמצאים במרחק של 300 מטרים מהגדרה המפרידה בין ישראל לעזה, או לנסות להתקרב אליהם.

הגדה המערבית

תקריות במעורבות מתנחלים: משפחה ישראלית נרצחה בהתנחלות

ב-11 במרס, קרוב לחצות, נדקרה למוות בני משפחה ישראלית בת חמש נפשות, ביניהם שני ילדים בני אחת-עשרה ושלוש, ותינוקת בת שלושה חודשים, בעת שישנו בביתם בהתנחלות איתמר שבנפת שכם. מזכ"ל האו"ם באן קי-מון גינה בחריפות את הרציחות, וקרא "להביא את מבצעי הפשע לדין, ולכל לנהוג באיפוק".

בעקבות התקרית נפרשו כוחות צבא ישראליים בכפר השכן עוורתא, שעליו הוטל עוצר עד ה-16 במרס, וניהלו מבצעים רחבי היקף בכפר ובסביבותיו, בחיפוש אחר התוקפים. עשרות פלסטינים נלקחו לחקירה בקשר לרציחות. בנוסף הוקמו ברחבי נפת שכם מחסומי פתע במספר רב, וכן דווח על חיפושים נרחבים בכלי רכב ועל הגבלות כלליות על תנועת פלסטינים בחלקה הצפוני של הגדה המערבית. על פי הדיווחים, כוחות ביטחון של הרשות הפלסטינית פתחו בחקירת התקרית הקטלנית (ראו גם חלקו הבא של הדוח).

כן נפרשו כוחות ישראליים בכמה שטחים ברחבי הגדה המערבית, בכדי לעצור ניסיונות של מתנחלים לתקוף פלסטינים ורכוש פלסטיני, כגמול על מקרי הרצח. למרות המאמצים הללו, בשלושת הימים שלאחר התקרית רשם המשרד לתאום עניינים הומניטריים (OCHA) 32 תקריות שביצעו מתנחלים, ואשר גרמו לפציעת פלסטינים (שמונה מקרי פציעה) ולנזק לרכושם (24 מקרים). מייד לאחר הרציחות באיתמר התפרעו מתנחלים בכפר עוורתא, הציתו צמיגים ותקפו פלסטיני בן 18. בנוסף על כך דווחו תקריות של יידוי אבנים ו-ונדליזם בידי מתנחלים בנפות רמאללה, שכם, קלקיליה וחברון. בתקריות אלו נפצעו 13 פלסטינים ונגרם נזק לעשרות כלי רכב, לכמה בתים ולמבנים אחרים, פרטיים ומסחריים.

עוד בימים לפני הרציחות באיתמר ניכרה עלייה חדה במספר התקריות במעורבות מתנחלים, החל מה-3 במרס, כשמתנחלים קיימו "יום זעם", במחאה על הרס מבנים לא חוקיים במאחז חוות גלעד על ידי הרשויות הישראליות, שבמהלכו התפרעו וחסמו כבישים וצמתים מרכזיים בכל רחבי הגדה המערבית. בסך הכול, בשבועיים שאותם מכסה הדיווח התרחשו עשר תקריות במעורבות מתנחלים שהביאו לפציעת 15 פלסטינים, ועוד 34 תקריות שגרמו נזק לרכוש פלסטיני.

על כפר פלסטיני הוטל עוצר צבאי לחמישה ימים

מייד לאחר הרציחות באיתמר ערך הצבא הישראלי חיפושים בבתי בכפר הפלסטיני הסמוך עוורתא, והורה לכל הגברים שגילם פחות מארבעים להתכנס בבית הספר ובמסגד שבכפר, לחקירה; לפחות 43 מתושבי הכפר נעצרו, ועל הכפר הוטל עוצר למשך חמישה ימים, שבמהלכם לא הורשו התושבים לצאת את בתיהם לקנות מזון, ילדים לא הורשו ללכת לבית הספר, ואמבולנסים שנכנסו אל הכפר עוכבו. בשלב כלשהו

סברו כמה מהכפריים בטעות כי העוצר בוטל, והפרו אותו כדי לקנות מזון ופריטים אחרים מחנות קטנה בכפר. על פי הדיווחים, בבתייהם של כפריים אחרים אזלו מזון, דלק ותרופות, ולשכת המושל של נפת שכם נאלצה לחלק לתושבי הכפר לחם ופריטים שאינם מזון. בנוסף על כך, בעת העוצר הקימו מתנחלים מאחז על שטח של 15 דונמים מאדמת הכפר הנמצאים בבעלות פרטית.

כוחות ישראלים פצעו 65 פלסטינים

במהלך השבועיים שאותם מכסה דוח זה פצעו כוחות ישראלים 65 פלסטינים, מהם 25 ילדים, בתקריות שונות ברחבי הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית. מאז תחילת 2011 הרגו כוחות ישראלים חמישה פלסטינים בגדה המערבית ופצעו עוד 271.

כמו בתקופות קודמות, רבים ממקרי הפציעה של פלסטינים (28, ביניהם 16 ילדים) התרחשו בשכונת סילואן שבירושלים המזרחית, במהלך עימותים שפרצו בין תושבים מקומיים למשטרת ישראל. כן נפצעו שני שוטרי משמר הגבול ומתנחל מאבנים שיידו פלסטינים במהלך העימותים.

יתרה מכך, בתקופה שאותה מכסה הדיווח נעצרו 10 פלסטינים מסילואן, ביניהם שבעה ילדים ובני נוער בגילים שבין 12 ל-17. האלימות והעימותים באזור מתרחשים בהקשר של המחאות נגד פעילות מתנחלים בשכונה, וכן האיום מצד עיריית ירושלים בגירוש המוני.

11 פלסטינים נוספים, ביניהם חמישה ילדים, נפצעו במהלך השבוע בעימותים שפרצו במהלך ההפגנות השבועיות הסדירות נגד בידוד שטחי אדמה על ידי הגדר, בכפרים נעלין ובלעין (נפת רמאללה), והרחבת התנחלות והשתלטות על אדמות בכפרים דיר ניד'אם (נפת רמאללה) ובית אומר (נפת חברון).

רוב המקרים הנוספים של פציעת פלסטינים בידי כוחות ישראליים (19) התרחשו בתקריות שבהן התערבו חיילים ישראליים בעימותים בין מתנחלים לפלסטינים. ראוי לציון תקרית מן ה-7 במרס, כשקבוצה של מתנחלים עקרו נטעי זיתים מאדמות ליד הכפר קסרה (נפת שכם). כשתושבי הכפר הפלסטיני התעמתו עם המתנחלים, פרץ עימות. כוחות ישראלים התערבו וירו לעבר הפלסטינים תחמושת חיה, קליעי מתכת מצופים גומי ורימוני גז מדמיע. כתוצאה מהירי נפצעו שמונה אזרחים, שלושה מהם ילדים, רובם מפגיעות תחמושת חיה.

הריסות ועקירה בכפייה

בתקופה שאותה מכסה הדיווח, נהרסו בנפות חברון ושכם 65 מבנים, הריסות שהביאו לעקירתם בכפייה של 119 בני אדם בסך הכול, ביניהם 42 ילדים. 204 בני אדם נוספים נפגעו מההריסות, בנוסף על כך, משפחה פלסטינית המתגוררת בצור באחר שבירושלים המזרחית הרסה בעצמה חלק מביתה, לאחר שקיבלה צו הריסה מעיריית ירושלים. הריסה זו הביאה לעקירתן בכפייה של ארבע נפשות.

כל העקורים בכפייה כתוצאה מההריסות באים מיישוב ח'רבת טאנא, ממזרח לכפר בית פוריק (נפת שכם), שבו הורסו כוחות ישראליים ב-2 במרס 26 מבני מגורים ו-25 מחסות לבעלי חיים, בנימוק שהקהילה נמצאת במקום שהוכרז שטח אימונים צבאי סגור. 22 משפחות נוספות המונות 613 בני אדם, ביניהם 62 ילדים, נפגעו גם הן מההריסות. זו הפעם החמישית מאז ינואר 2010, והפעם השישית מאז 2005, שהיישוב בית טאנא נאלץ להתמודד הריסות נרחבות.

בנפת חברון הורסו הרשויות הישראליות בור מים באל בקעה, מערה, דיר לבעלי חיים ושני אוהלים בח'שם א-דרג' וסככה לבעלי חיים בבית אומר. כל המבנים נהרסו בגין היעדר היתרי בנייה. 41 בני אדם בסך הכול, ביניהם שבעה ילדים, נפגעו מההריסות.

מאז תחילת 2011 נהרסו בשטח C 153 מבנים, הריסות שהביאו לעקירתם בכפייה של 278 בני אדם, מהם 124 ילדים.

לא דווח על נפגעים

אף שבשבועיים שאותם מכסה הדיווח נמשכו לסירוגין תקיפות אוויריות, תקריות ירי וירי טילים, לא דווח על מקרי הרג או פציעה. זאת לאחר הסלמה בתקופת הדיווח הקודמת, שבה נרשמו שני הרוגים פלסטינים ו-22 מקרי פציעה.

ב-4 וב-5 במרס יצאו כוחות ישראלים למספר תקיפות אוויריות, שגרמו נזק לרכוש, נגד מטרות אחדות, ביניהן כלי רכב שהסיע לכאורה אנשי חמאס, מחנה אימונים של החמאס, וכמה מבנים מסחריים אחרים. כמו כן, בתקופת הדיווח ירו פלגים חמושים פלסטינים מספר טילים לעבר אתרים שונים בדרום ישראל. לא דווח על נפגעים או על נזק לרכוש.

נמשכה אכיפתן של הגבלות גישה לשטחים המרוחקים עד 1,500 מטרים מהגדר המפרידה בין ישראל לעזה, ולשטחי דיג המרוחקים יותר משלושה מיילים ימיים מהחוף – על פי הדיווחים, בכמה הזדמנויות פתחו כוחות ישראליים באש לעבר איכרים שעבדו את שדותיהם, וסירות דיג פלסטיניות מול חופי עזה. באף אחת מהתקריות הללו לא דווח על נפגעים.

מאז תחילת 2011 נהרגו שמונה פלסטינים, ביניהם שלושה אזרחים, בהקשר של האלימות הישראלית-פלסטינית ברצועת עזה, ו-58 פלסטינים (לפחות 44 מהם אזרחים) נפצעו. בנוסף נהרג אחד מאנשי כוחות הצבא הישראליים וארבעה אחרים נפצעו.

שישה פלסטינים נהרגו בתקריות במנהרות

בתקריות במנהרות נהרגו שישה פלסטינים בתשע תקריות נפרדות, ועשרה אחרים נפצעו. מאז תחילת 2011 נהרגו בתקריות כאלה שמונה פלסטינים ו-24 אחרים נפצעו. במספר הכולל של המנהרות הפעילות חלה אמנם ירידה מאז ההחלטה הישראלית להקל את המצור, ב-20 ביוני 2010, אך מספרן של המנהרות המשמשות להברחת חומרי בניין, שההגבלה על יבואם נותרה בעינה, עלה.

מעבר רפיח

בין ה-2 ל-15 במרס חצו 980 פלסטינים את הגבול אל תוך עזה, ו-2,426 עזבו את עזה למצרים דרך מעבר רפיח. עם זאת, הכניסה למצרים נאסרה, מסיבות לא ברורות, על 367 בני אדם, בעיקר סטודנטים ובעלי אשרות.

מעבר רפיח נותר פתוח מאז ה-22 בפברואר למען פלסטינים שנותרו תקועים במצרים ומקרים הומניטאריים היוצאים את עזה. מאחר שמספר הנוסעים העוברים במעבר מוגבל ל-300 ביום, יישמה רשות הגבולות בעזה מנגנון רישום עבור הנוסעים למצרים – בעיקר מטופלים רפואיים, סטודנטים, בעלי דרכונים זרים ופלסטינים בעלי אשרות למדינות אחרות, מלבד מצרים. לדברי רשות הגבול והמעברים בעזה יישאר המעבר פתוח חמישה ימים בשבוע, מ-11:00 עד 16:00.

לדברי המרכז הפלסטיני לזכויות אדם, ההחלטה להגביל כניסת פלסטינים למצרים דרך נמל התעופה של קהיר גרמה לכך שאלפי פלסטינים נתקעו בחו"ל ולא יכלו לחזור לעזה. ב-16 במרס הודיעה השגרירות הפלסטינית במצרים כי בכדי להיכנס למצרים, נדרשים פלסטינים הרוצים לחזור לעזה בטיסה דרך נמל התעופה בקהיר להשיג אשרות כניסה שמנפיקות שגרירות מצרים. לדברי השגרירות, ב-16 וב-17 במרס הורשו כ-90 בני אדם לחזור לעזה דרך קהיר.

מעברי הגבול בעזה

בין ה-27 בפברואר ל-12 במרס נכנסו לעזה בסך הכול 1,013 מטענים, ש-50 אחוזים מתוכם היו מוצרי מזון. הממוצע לשבועיים (507 מטענים) נמוך במידה ניכרת מהממוצע השבועי ליתרת 2011 (945 מטענים), בעיקר בשל שביתת נהגי משאיות פלסטינים בעזה, במחאה על החלטתה של ממשלת ישראל לסגור אחת ולתמיד את רצועת המסוע במעבר קרני.

ב-9 במרס פתחו הרשויות הישראליות מחדש את מעבר סופה, באופן יוצא מן הכלל. בתקופה הקרובה תשנע סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם 72,000 טונות חצץ לשימושם של ארגונים הומניטאריים. עד עתה קיבלה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם אישורים ל-43 מיזמי בנייה המצריכים שימוש בחומרי בניין שכניסתם מוגבלת – שווי המיזמים הללו הינו כ-11 אחוזים מעלות תוכנית ההתאוששות והשיקום של הסוכנות עבור עזה.

היצוא מעזה נותר מוגבל לתוצרים חקלאיים ספציפיים מורשים. השבוע יצאו את עזה בסך הכול שישה מטענים דרך כרם שלום, ביניהם חמישה מטעני פרחים טריים (860,000 פרחים) ומטען אחד של עגבניות שרי (2.5 טונות). מה-28 בנובמבר 2010 ועד ה-5 במרס 2011 הורשו בסך הכול 266 מטענים לצאת את עזה, ביניהם 210 מטענים (407 טונות) של תותים, 52 מטענים (8,288,000 פרחים) של פרחים טריים וארבעה מטעני ירקות.

נמשכים המחסור והעתודות המוגבלות של קמח חיטה

סגירתה המוחלטת של רצועת המסוע במעבר קרני, ב-1 במרס, והעברת הפעילות למעבר כרם שלום החריפה את המחסור הקיים בחיטה ברצועת עזה. זאת משום שרצועת המסוע במעבר כרם שלום עדיין אינה מוכנה לתפעול ולטיפול בשינוע של חיטה. משלוחי החיטה האחרונים (2,535 טונות) נכנסו לעזה ב-28 בפברואר, דרך מעבר קרני.

נכון ל-15 במרס היו בעזה די עתודות חיטה לענות על צריכת האוכלוסייה לחמישה ימים, נתון נמוך בהרבה מכמות העתודות הרגילה, המספיקה ל-30 יום. הירידה בכמויות החיטה ממשיכה לפגוע במשלוח סיוע במזון ליותר ממיליון מוטבים של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם ושל תוכנית המזון העולמית, הרוכשות לרוב קמח מטחנות מקומיות. תלותם של החלקים העניים ביותר באוכלוסייה בסיוע במזון גברה בחודשים האחרונים, בשל העלייה החדה במחירי קמח החיטה בשווקים העולמיים (בעזה התייקר מחיר החיטה בכ-50 אחוזים מאז אוגוסט 2010).

אספות והפגנות לאות תמיכה באחדות לאומית בכל רחבי השפ"כ

בכל רחבי השפ"כ יצאו עשרות אלפי פלסטינים לרחובות ב-15 במרס, בקריאה לשים קץ לפילוג בין חמאס לפתח. הפגנות המחאה התרחשו בערים רמאללה, עזה, חאן יונס, בית חנון, בית לחם, טול כרם, ג'נין ושכם.

ברמאללה פרץ בשעות הערב עימות פיסי בין מפגינים תומכי פתח והמשטרה החשאית מצד אחד, לבין מפגינים אחרים. כתוצאה מכך נפצעו לפחות חמישה בני אדם, ושניים מהם נלקחו לבית חולים. כן נעצרו לפחות ארבעה מפגינים. בעזה פרצו עימותים בשעות אחר הצהריים המאוחרות, כשכוחות הביטחון העזתיים פיזרו בכוח את המפגינים, ואוהלי מפגינים נרמסו; כ-50 מפגינים נפצעו וכמה נעצרו, על פי הדיווחים. מרכזי זכויות אדם מסרו שכוחות הביטחון השתמשו בכוח מופרז גם נגד כמה מנציגי העיתונות שנכחו במקום.

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_report_2011_03_18_english.pdf